

“Wattstax” το μαύρο Woodstock των 100.000 θεατών, το φεστιβάλ της αλληλεγγύης και της σηκωμένης γροθιάς (1973 – full movie+subs)

του Μάριου Αυγουστάτου

Τα πρόσφατα γεγονότα έχουν ανασύρει οδυνηρές αναμνήσεις σε παλιότερες γενιές. Αναμνήσεις που φτάνουν μέχρι τη βάνουση καταστολή των διαδηλωτών από την αστυνομία κατά τη διάρκεια του Κινήματος Πολιτικών Δικαιωμάτων. Μια από τις πιο ιστορικές στιγμές είναι οι συγκρούσεις στη γειτονιά Watts του Λος Άντζελες μετά τον φόνο του Martin Luther King Jr.

Ο θεσμικός ρατσισμός, που πολλοί θεωρούσαν ότι ανήκει στο παρελθόν είναι ακόμα εδώ. Μια πολύ δυνατή και μαζική στιγμή αλληλεγγύης σε όλο αυτό ήταν το φεστιβάλ Wattstax. Μια τεράστια συναυλία στο Coliseum του Λος Άντζελες. Διοργανώθηκε από την Memphis’ Stax records το 1972, αρκετό διάστημα μετά τις ταραχές των Watts.

Τα μεγαλύτερα ονόματα της Stax ήταν εκεί: **Isaac Hayes, Albert King, The Staples Singers** και άλλα. Το φεστιβάλ μουσικής του Wattstax συγκέντρωσε περισσότερους από 100.000 ανθρώπους και κατάφερε να μαζέψει ένα σημαντικό ποσό για το αντιρατσιστικό κίνημα. Έμεινε στην ιστορία (ανεπίσημα) ως το “μαύρο Woodstock”.

Πως οργανώθηκε το μαύρο Woodstock

Η αρχική ιδέα ήταν του **Forrest Hamilton**, επικεφαλής της West Coast Stax και του μελλοντικού πρόεδρου της Stax **Al Bell**, ο οποίος ήθελε, «να κάνει μια μικρή συναυλία για να τραβήξει την

προσοχή και να συγκεντρώσει κεφάλαια για το καλοκαιρινό φεστιβάλ *Watts*». Όπως και «να δημιουργήσει, να παρακινήσει και να ενσταλάξει μια αίσθηση αξιοπρέπειας στους αφροαμερικανούς πολίτες της κοινότητας *Watts*.»

Ήθελαν να είναι σίγουροι ότι όλοι θα μπορούσαν να παρευρεθούν. Ανεξάρτητα αν ήταν πλούσιοι ή φτωχοί, οπότε οι διοργανωτές όρισαν το εισιτήριο στο ένα δολάριο. Ο αιδεσιμότατος **Jesse Jackson** ξεκίνησε τη συναυλία, διαβάζοντας το ποίημα του **William H. Borders** «*I Am – Somebody*».

Wattstax – η ταινία

Ο άνθρωπος πίσω από την κάμερα ήταν ο **Mel Stuart**, σκηνοθέτης του *Willy Wonka και του Chocolate Factory*. Το ντοκιμαντέρ (το οποίο μπορείτε να παρακολουθήσετε στο τέλος της ανάρτησης), παρουσιάζει εξαιρετικές ερμηνείες από τον κατάλογο των καλλιτεχνών της Stax. Για παράδειγμα, ο τεράστιος **Isaac Hayes** με το “*Shaft*”. Παρά τις ανησυχίες για την ασφάλεια από αξιωματούχους του Λος Άντζελες, που ήταν «νευρικοί για τη συγκέντρωση περισσότερων από δύο μαύρων» σε ένα μέρος, η συναυλία ήταν καθόλα ειρηνική, χωρίς το παραμικρό πρόβλημα.

Στα πλάνα από το φεστιβάλ παρεμβάλλονται συνεντεύξεις στο δρόμο και «οξείς συλλογισμοί» (με σκωπτική διάθεση) για το ρατσισμό από τον ήδη γνωστό stand-up κωμικό **Richard Pryor**. Ο οποίος μας δίνει μια «ξεκάθαρη εικόνα της πραγματικότητας της ζωής για τους μαύρους Αμερικανούς το 1972». Είναι στιγμές του από τα κάτω πολιτικού αγώνα της σηκωμένης γροθιάς και της πολιτιστικής ανάτασης. Στιγμές που χαρακτηρίζουν την μετά Πολιτικών Δικαιωμάτων εποχή, τα κινήματα της εποχής του Βιετνάμ.

Για τα mainstream μέσα ενημέρωσης και τις εταιρείες διανομής, το ντοκιμαντέρ «θεωρήθηκε υπερβολικά άγριο, πολιτικό και μαύρο για να έχει ευρεία κυκλοφορία ή τηλεοπτική μετάδοση». Μάλιστα χαρακτηρίστηκε «R» από την MPAA, ακατάλληλο κάτω των 17, χωρίς ενήλικα συνοδό. Παρά τον χαρακτηρισμό, η Stax αντιστρέφοντας το “R” με το σλόγκαν «*Rated “R” for Real*» προώθησε την ταινία

(και) σε οικογενειακό κοινό.

Έγινε «ειδική» προβολή στις Κάννες και είχε μια υποψηφιότητα για τη Χρυσή Σφαίρα το 1974. Όμως παρέμεινε ένα αρκετά cult έργο εδώ και χρόνια για σχετικά περιορισμένο κοινό. Όμως αξίζει να τη δούμε ευρύτερα, σαν μια καταγραφή. Της ελπίδας, της αξιοπρέπειας και της αλληλεγγύης της μαύρης Αμερικής μετά την οργή στα τέλη της δεκαετίας του '60. *Τα μηνύματα του Wattstax αντηχούν ακόμα. Όπως λέει ο Bell: «σε όλες τις προβολές, δεκαετίες αργότερα, ακούω αφροαμερικανούς στο κοινό να αντιδρούν στις ίδιες σκηνές, όπως και τότε».*

(η έκδοση που υπάρχει εδώ είναι με ισπανικούς υπότιτλους, πατώντας το γρανάζι των ρυθμίσεων μπορείτε να τους αλλάξετε σε ελληνικούς)